

Vassdragets nedbørsfelt strekker seg over arealer i kommunene Fet og Trøgstad. Området benyttes til friluftsliv. Innsjøene, spesielt Bølertjern, benyttes til fiske etter abbor og ørret. Bølertjern er også en populær badeplass. Hovedutfordringen i bekkens nedre deler er for store tilførsler av næringsstoffer.

Om vassdraget

Vassdragets nedbørsfelt strekker seg over arealer i kommunene Fet og Trøgstad. Vassdraget forgreiner seg i tre armer. Melnesåa fra nord, Kvernhusbekken fra øst med utspring fra innsjøene i tilknytning til Bølertjern og Teigsåa fra sørøst gjennom Krokedal. De høyereliggende delene av vassdraget omfatter forholdsvis upåvirket skogsmark, mens de nedre delene drenerer gjennom rikt kulturlandskap med bratte ravedaler ned mot Øyeren. Kvernhusbekken har historisk blitt brukt til drift av Bøler Mølle og kraftproduksjon ved Svartdal bruk. Teigsåa er registrert som viktig bekke- drag med særegent biologisk mangfold (Naturbase).

Bruk av vassdraget

Området benyttes til friluftsliv. Innsjøene, spesielt Bølertjern, benyttes til fiske etter abbor og ørret. Bølertjern er også en populær badeplass. I enkelte av innsjøene finnes edelkreps, der det har vært gjennomført kultivering. Bestanden er imidlertid ikke høstbar.

Utfordringer i vassdraget

Hovedutfordringen i bekkene er for store tilførsler av næringsstoffer (spesielt fosfor), jordpartikler, organisk stoff og bakterier. Disse tilføres ved avrenning fra dyrket mark, samt avløpsvann fra private avløpsanlegg. Lokalt kan også husdyrgjødsel utgjøre en vesentlig påvirkning. Belastningene fører til forringet vannmiljøtilstand for fisk, vannlevende dyr og planter og kan føre til algeoppblomstringer. Innsjøene Bølertjern, Orloktjern og Langtjern er påvirket av sur nedbør, og blir derfor kalket. Åbortjern ble kalket fram til 2014.

Miljøtilstandsvurdering for vassdraget

Parameter	Tilstandsklasse
Alger	Dårlig (Teigsåa)
Bunndyr	God (Kvernhusbekken)
Fosfor	God*
Nitrogen	God
Samlet vurdering	Dårlig

* Usikkerhet rundt fosfortilstand grunnet leirpåvirkning

Basert på overvåkningsdata fra 2012-2014 er den økologiske tilstanden i den nedre delen av vassdraget dårlig. Det er derfor behov for å iverksette avbøtende tiltak. På grunn av pågående kalking er den økologiske tilstanden i de undersøkte innsjøene (deriblant Bølertjern) er god.

KART (www.vann-nett.no)

Vann-Nett ID: 002-2594-R, 002-3225-L

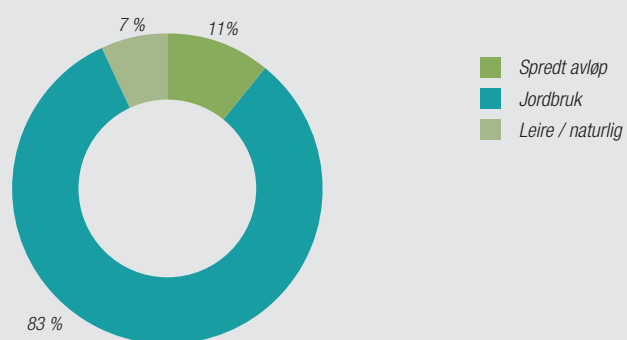

Kvernhusbekken ved utløpet.. Foto: K.Moseby

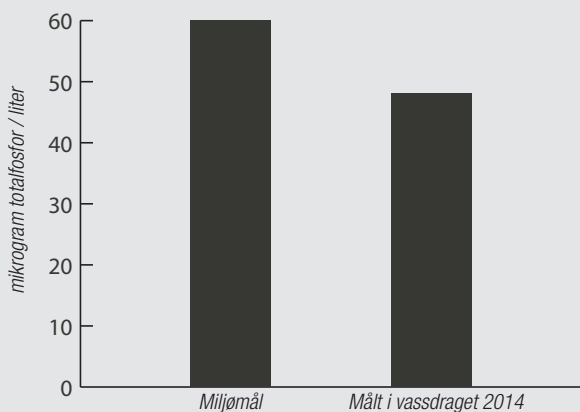
Estimerte fosforutslipp til vassdraget

Store tilførsler av biologisk tilgjengelig fosfor kan ha en vesentlig negativ innvirkning på vannmiljøet. Vassdraget er vesentlig påvirket av avrenning fra jordbruksområder, som er den dominerende fosforkilden. Området har spredt bebyggelse der ca 70 private avløpsanlegg ikke tilfredsstillers dagens renskrav. Disse slipper til sammen ut vesentlige mengder fosfor, men også andre næringsstoffer, organisk stoff og bakterier. Noe fosfor tilføres vassdraget fra jordsmonnet gjennom naturlige prosesser som avrenning fra skog, erosjon i raviner og bekkekanter og erosjon i selve bekkeløpet.

Utslipp av biologisk tilgjengelig fosfor 2013

Avvik fra miljømål

Vurdering av miljøtilstand og tiltaksbehov

	Avvik fra naturtilstand	Økologisk tilstand	
Miljømål oppfylt	Tilsvarende uberørt	Svært god	Ønsket tilstand
	Lite	God	
Behov for tiltak	Moderat	Moderat	Uønsket tilstand
	Betydelig	Dårlig	
	Svært stort	Svært dårlig	

Hvordan forbedre miljøtilstanden i vassdraget

Tilstanden i vassdraget skal overvåkes i perioden 2015 – 2021. Oppgradering av private avløpsanlegg eller tilknytning til kommunalt avløpsnett er under planlegging og skal være gjennomført innen 2021. Tiltak for å redusere avrenning fra dyrket mark finansieres i dag ved tilskuddsordningene «regionalt miljøprogram» (RMP) og «spesielle miljøtiltak i jordbruket» (SMIL). Eksempel på tiltak er redusert jordbearbeiding, vegetas-

jonssoner og hydrotekniske tiltak med videre. Vannområdet vil på sikt tilby miljørådgivning til alle gårdbrukere i vassdraget, hvor hensikten er å bidra til økt oppslutning om målrettede miljøtiltak. Kalkingen av innsjøene bør opprettholdes og det bør innhentes mer kunnskap om forurensningstilstanden i innsjøene for å vurdere effekten av kalkingen på vannmiljøet.

Kontakt

- vo-øyer.no
- 69 68 16 39 eller 99 53 96 45
- Postboks 114, 2151 Årnes

Se også www.vann-nett.no
Faktarket er utgitt Mai 2015

